

טריפטיר לספר של פתיחת הלב

מתוך דברים להשקת ספר של אתי בן-זקן "תיבת הקולות" בבית הגפן, חיפה, 2.3.19

דנה פריבך-חפץ

חלק ראשון: מא' עד ת' :

מילון מקוצר של "תיבת הקולות" שמטעים ממכמניה
שהוא גם מחווה לתוכן העניינים

א – אתי

ב – בדים

ג – גוונים

ד – דמיון

ה – הומניזם

ו – וו החיבור: בין עולמות, אנשים, ארצות, זמנים ואמנויות

ז – זוויות מבט

ח – חלומות

ט – טוב (בשורוק)

י – יופי

כ – כישופים

ל – לב, פתיחה

מ – משפחה ומסורת

נ – נשיות

ס – סקרנות

ע – עדינות

פ – פרפקציוניזם

צ – צלילים

ק – קסם

ר – ריבוי

ש – שטיינברג, איתן

ת – תיבת אוצרות

חלק שני: קפלה קולות - שיר מחיקה על הפרק "חוטים, חיים"

[שיר מחיקה נוצר על בסיס טקסט קיים, ע"י מחיקה של מרביתו. כל המילים בשיר מופיעות בטקסט המקורי, לפי סדרן וסדר השורות שבטקסט המקורי; לעיתים הוספו פסיק או נקודה. "קפלה קולות" נכתב (כלומר נמחק) על בסיס הפרק העוסק במיצב "סגולה לפתיחת הלב", וברוחו]

אתי:

בעידן שבו

מתעדים

מתרגמים ומתמירים

על לוחות

- בעידן הזה אני

כותבת

על פיסות

שצריך

בתפר גלוי

להרחבת הלב.

טבעי,

אבל הגודל, הצורה והמבנה

לא התבהרו לי.

מפי בני משפחתי,

מפי חברינו.

העברת זיכרון ובדיון

מצריכים זמן.

אני ממעטת בשפה ובגוף,

בכתב יד תמים, בצבעים.

מותחת.

מתכננת.

נזהרת.

מתחילה מחדש.

איל:

מעורפל –

צמיג

לגלגל אותו

מהבית עד לחורשה

לשם

לפגוש את אלוהים...

ואני לא יודע

את ההתכוונות.

מיכל:

דור

, דיבר,

, נועד,

ברח, ובסופו של דבר

כושל.

הגורל –

שתיקה מוחלטת.

אתי:

מיצב

אישי

שהשפיע ברוב לב

משפחתי.

המבוגרים,

שהתכתבו

משני עברי האוקיינוס,

בין

התווים.

הקלטה שבה

קריאתו-שירתו

של הגלויה האחרונה.

עשרות רבות של פרגמנטים,

עשרות מקטעי הקלטות

שכבר אינם בחיים: שרות יחד
וצוחקות בקול; משוחח
מברכת
עורך
על טייפ סלילים.

במשך שבועות אחדים
עולם
יקר ומרובד עם
הלמות הלב שלי:
עדיין מחכים,
התרבו, אבל
לא נכונים.
מחוררת ומכווצת
אני נסוגה
שוב,
עצומה עד שיתחוויר לי
הנכון.

מרים:
בקִיץ
אני לא יודעת.
אימא
אהבה לפעמים כחולים,
לפעמים אדומים ופעם
בצבע
תמונה.

ליבנה:
אמא שלי
דוד שלה, אשתו
ובתו. הרבה אנשים.
יקיריהם.
הוא

הוא
הסלוניקאים
אף אחד
הם
אמא שלי
היא. המשפחה שלה. דוד אחד.
המורה. אמא שלי.
המורה.
בשואה!?

מאיר:

אחרי שעוזבים אותנו
נשארים אצלנו
מבחינת הנוכחות.
אנחנו לא זוכרים
שעבור מי שהכיר אותנו
הנוכחות שלו
כאן, על הכסא.

סנדרה:

אני חושבת
זיכרון.
סבלתי. לא מצאתי
כלום.
למה צריכים
חופש,
מה אני בכלל עושה.
אז בניתי לי בית.

מאמא של אתי:

גם אני
בבית
בבית
סבלתי.

כולם כועסים,
מי
ישמע אותי?
מסכנים.
רצים לשים,
לקרוא תהילים.

אחד הגיבורים ברומן של אתי מה שכתוב למעלה:

אני מכביר מילים. בסך הכל רציתי לבקש מכם:
אל תסתתרו.

הראו,

אהבו,

ראו.

לא,

היא איננה

מבעד לזמן,

אולי

תתקשו להכיל

את החמלה העצומה,

את האהבה, אבל

הלב יכול להתרחב.

אתי:

כתבתי בכוונה מלאה

סגולה

לזכירה טובה

ולשיכחה טובה

ולהרחבת הלב.

חלק שלישי: והלב נפתח

לסיום, שני שירים שנכללו במיצב "סגולה להרחבת הלב". הם מופיעים כאפילוג לסיפור שלי, ששמו "בואי", וכתבה אותם אחת הדמויות בסיפור, בהרבה אהבה וגעגוע לחברתה המתה.

*

מטפסת במעלה החורש
אל המבדד,
על מה את חושבת עכשיו, לבדך, שואלת
את עצמי עכשיו, לבדי
בלעדיך, מלאה בהעדרך.
דברי אלי. קראי בשמי. אני
כמעט קוראת בשמך.

*

בשתיקה הזו נדמה שאין צורך
להגיד. הכל מתרחב. אפילו לי
כמעט יש די מקום.
אל תחשבי עלי. אני בסדר.
אני חלום.

תודה לאתי, על ההתרחבות הגדולה של הלב והרוח שהעניקה לקוראים בספר הזה.